

# **MEATHOLOGY**

**Bódis Dávid Tamás**

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Tervezőgrafika szak, 6. évfolyam

Budai Lotte

A projektem egy rizográf nyomtatási eljárással sokszorosított, saját kézzel vágott és hajtott kiadványként, illetve szintén rizográfiával készült poszterként megvalósult silent képregény, amely a húsevés eredetére keres magyarázatot egy vallások és mitológiai fordulatok által inspirált, növényi motívumokban gazdag, szürreális, alternatív eredettörténet formájában.

A képregény kezdeti változatát eredetileg a svájci, Luzernben megrendezett Fumetto Comic Festival “Hús” témájú kiállítása kapcsán készült el tavaly – ahol kiállításra is került –, amikor épp Németországban, Kielben, a Muthesius Kunsthochschule művészeti egyetem illusztráció és kommunikáció design szakán volt lehetőségem részt venni egy félét az Erasmus program keretein belül. Azóta több módosításon is átesett, és ez idő alatt többször is alkalma adódott szerepelni különböző művészeti vásárokon is, illetve az ISBN+ könyvesbolt polcain.

A projekthez mindenképp a rizográf nyomtatási eljárást szerettem volna választani, mivel úgy éreztem, ez a technika tökéletes átmenetet képez a modern, digitális világ és a sokszorosító grafika által idézett régmúlt korok klasszikus hagyományai között, és ezzel utal a mai, kapitalista fogyasztói társadalom számára magától értetődő, megkérdőjelezhetetlen, öröktől fogva természetesnek gondolt és elfogadott húsevés történelem előtti kezdeteinek feledésbe merült, lehetséges disszonanciájára, amelyet az ember és a természet ősi egysége és az annak a harmonikus összhangjából való kiszakadás kérdése borzol fel, úgy, mint a rizográf nyomtatás rásztartásának karcos mintázata a tiszta, homogén felületeket a natúr ofset papíron. A rajzokat eleinte kizárólag fekete-fehérben képzeltem el, de mind a vizuálisan, mind tartalmilag – a vér és az alma motívumának megjelenésével – indokoltnak láttam egy kiegészítő szín használatát, amely a képregény eredeti változatában a vörös, majd a rizográf nyomtatással való kísérletek során végül a narancssárga lett. A sárgás papír és a kopottnak ható felületek jobban kívánták a lágy narancsot, mint az agresszív vörös színt, és úgy találtam, ezen felül formabontó módon is hat ezeket az ősi szimbólumokat más színnel ábrázolni a vörös helyett, a fehér-fekete és vörös ikonikus színek kombináció teljes természetességgel kínáló használatának felrúgásáról nem is beszélve. A képregény keretet adó kezdő és lezáró jelenetnek oldalról ábrázolt alakjai és mégis valamennyire felülnézetből, a perspektívát megvető módon megjelenített kompozíciója a téma jellegének figyelembevételével együtt engem még az archaikus stílusú, ókori görög vörösalakos vázák képi világára is asszociálni engedett, ezzel még egy okkal felhatalmazva a narancssárga szín használatára. Azonban a hajtogatott kiadvány néhány oldala és a projektet kiegészítő kisebb méretű, képeslap jellegű printek közül több így is feketén-fehéren maradt.

A munkám úgynevezett “silent” képregény, mivel a címét leszámítva nem tartalmaz szöveget, és kizárólag képeken keresztül kommunikál. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a történetet szabadon, többféle olvasatban is értelmezni tudjuk, ezzel a megoldással semmi nem korlátozza az egyéni interpretáció határait. Ezen kívül a szöveg nélküli képek sorozata bárki számára, univerzálisan elérhetővé teszi a munka gondolatmenetének megértését, a célközönsége nyelvi és stilisztikai korlátain alapuló leszűkítése nélkül. Illetve hozzájárul a történet kontextusába illő, emberiség előtti, éteri, egyetemes és a történet perspektíváját a jelenből az ideák szakrális világába és az örökkévalóságban létező, szimbolikus, metafizikai térbe helyező, szavakon túli, spirituális tér érzetének megteremtéséhez. Mindez persze az emberi gondolkodás, a hit és fantázia naív esendőségét is reprezentálja, lehetővé téve, hogy az olvasó szabadon értelmezhesse és egyéni megfigyeléseivel, szubjektív megértésével és személyes interpretációjával akadálytalanul és kötetlenül alakíthassa ki saját megközelítését, állásfoglalását vagy meggyőződését, az általam meghatározott narratíva elmosódott, szilárd támpontokat nélkülöző, csak inspirációs célzattal lefektetett útvonalán keresztül, melynek végén nincs helyes vagy helytelen megfejtés.

A mű címe az angol “meat” (hús) és “mythology” (mitológia) szavak összevonásával született meg. Ez egy szójáték, ami csak angolul értelmezhető – a “mítosz” és a “hús” szavakat szóban kimondva csak a bennük lévő magánhangzó hosszú vagy rövid “i”-ként való kiejtése választja el egymástól –, ezzel is utalva a képregényben megjelenített történet játékosságára, szabadon értelmezhető, de konkrét és meghatározott fogalmakkal való, spekulatív elbeszélésére. Azért is döntöttem az angol nyelvű címadás mellett, hogy ezzel is lehetővé tegyem a képregény és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő kiadványok internacionalitását és széleskörű, nemzetközi, világméretű térhódítását és elérhetőségét. A címet csak egy rövid, sejtelmes alcím egészíti ki, azzal az angol nyelvű leírással, hogy “An Alternative Origin Story of Eating Meat” (a húsevés alternatív eredettörténete). A képregény első, eredeti változatán a szöveg még egy nyomtatott, szedett feliratként szerepel, szeretett tanárom, Boskovitz Oscar Balek elnevezésű display betűtípusával megjelenítve, hogy a tanár úr fontja német és svájci művészeti körökben is minél nagyobb népszerűségnek örvendhessen. Ezen a változaton a címszóban megjelenő “MEAT” kifejezést külön a betűvastagság módosításával is kiemeltem. A mű későbbiekben megjelent, poszterként és lapozható, zine jellegű kiadványként megvalósult változatán viszont már a cím és az alcím is kézzel írt szöveggént szerepel, illetve az első változaton lévő pepita mintás díszítő keretezést a poszteren kis, kézzel rajzolt virágok sora váltotta fel, a kiadványról pedig teljesen eltűnt. Az utóbbinak a borítóján ehelyett egy nagy, a történet szereplőire utaló, mosolygó arccal ellátott virág szerepel, ami a plakáttá kihajtható füzet kevésbé látható oldalán

még nagyobb méretben is megismétlődik. Illetve a kis virágokból álló sorminta megjelenik a képeslap méretű, kisebb printeken is, mint egy díszítő keret. A pepita minta az első változatot követően nem tért vissza többet, és ezzel együtt a későbbi módosítások során a képregény ablakainak elrendezése is változott, a képek közötti tér leszűkült, és az egész összhatás sokkal egységesebb lett. A módosított, kézzel írt címmel ellátott változat manuálisabb és szabadabb jellegéhez jobban is illeszkedik a kézzel rajzolt virágos minta.

A történet, mint ahogy korábban már kifejtettem, kötetlenül értelmezhető és korlátok nélküli további spekulációra és meditatív, merengő elmélázásra ösztönző eseménysorozat, amelyben saját magunkra és közvetlen környezetünkhöz való viszonyulásunkra, vagy pedig kollektíven az egész emberiség morális állapotának alakulására is ráismerhetünk. Az első kép egy idillien ábrázolt, időtlen jelenet, ahol az állatok békésen és zavartalanul élnek együtt az emberekkel és egymással a természetben, egy Édenkertre emlékeztető, gyümölcsfákkal övezett, ligetben. Az emberek azonban nem a megszokott módon vannak ábrázolva, ugyanis a fejük körül szirmok lengenek, és így, félig emberként, félig virágként reprezentálják a teljes boldogság, békesség, nyugalom és a természettel való hiánytalan, csorbítatlan létezést. Ebben az alternatív, képzelt világban nincs erőszak, fájdalom, agresszió, és nincs húsevés. A következő képeken egy ilyen virág-ember történetét mutatom be, aki elkóborolva társaitól, letép egy szép almát egy faágról, és ahogy enni kezdi, egy láthatóan sérült, sebzett szirmú társa közelít felé a lombok közül, és a gyümölcsöt megkívánva, megtámadja őt és végül elveszi az almát. Áldozata barátságosan meg próbálja ölelni támadóját, ő pedig erős ütést mérve ártatlan ellenfelére, megöli azt. Ezzel megtörténik az első gyilkosság, és az egész élővilág megrendül. Olyan esemény következik, amely a történet szereplői számára mindeddig ismeretlen volt: a holt virág szirmai lehullanak, és körülötte mindenhol virágok kezdenek nőni a földön. Ezzel egy időben a támadó, és vele együtt az egész világon minden társa egyszerre elkezdti ugyanígy elveszíteni a szirmait: most megszűnnek virágnak lenni, elveszítik lényüknek azon részét, amelyen keresztül egész idáig a természethez és egymáshoz kapcsolódni tudtak. Viráglelkű mivoltukat tiszta emberi természet váltja fel, új fajjá lesznek, és belőlük jön létre az emberiség. Ekkor megszűnik az addigi békés együttélés is, és megkezdődik az erőszak elterjedése a földön. Az ember felfedezi a vadászat örömét, fegyvereket kezd gyártani, állatokat kezd ölni és húst kezd enni. A képregény utolsó jelenete nagyon hasonlít a legelsőhöz: itt ugyanúgy egy távolabbi képet láthatunk, vélhetően ugyanott, ugyanazokkal a fákkal körülvéve, mint az első rajzon. Itt viszont békés együttélés helyett vadászó, fát vágó embereket, menekülő, halott, vagy épp egymásra leselkedő állatokat láthatunk, és feltűnik egy rakéta is: ami ezután következik, az mindannyiunk számára világos.

Bár a képregény elbeszélése ezzel lezárul, az utolsó jelenettel előrevetíti az egész történelem további alakulását, és a keretes szerkezet utal az eseménysorozat ciklikusságára is, amely újra és újra ismétli önmagát az ember, mint egyén és az egész emberiség alakulását tekintve. A hús mint központi téma ilyen értelemben csak egy kiemelt szimbóluma a történetnek, amely nem csak az ételre, de a testre, a halandóságra és a földi élet múlandóságára is utalhat egy művészi, meditatív elidőzésre alkalmas, de könnyed és szórakoztató módon.

Bódis Dávid Tamás